

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

بیمارستان شهید بهشتی قزوین

آموزش به بیمار

با موضوع : مسمومیت با متادون

تهیه کنندگان : گروه آموزش به بیمار

تأیید کننده علمی : خانم دکتر محدثه موسوی
(داروساز)

بهمن ۱۴۰۱

درمان

به محض برخورد با فرد مشکوک به مسمومیت باید سریعاً بیمار را به اورژانس رساند. به دلیل خطر افت هوشیاری در بیماران، باید انتقال آنها به کمک پرسنل ورزیده اورژانس پیش بیمارستانی (۱۱۵) انجام شود. تا رسیدن ۱۱۵ بهتر است بیمار را در وضعیتی قرار داد تا از ورود ترشحات دهانی و معده‌ای به مجاری هوایی ممانعت کرد؛ به همین منظور باید بیمار را روی یک پهلو خواباند. مهم‌ترین اقدام در این بیماران، برقراری راه هوایی و در صورت دسترسی می‌توان از کپسول اکسیژن بهره گرفت. بسیاری از بیماران هیچ‌گونه تقلایی برای تنفس نداشته و دچار سیاهی در لب‌ها و پوست خود می‌شوند. برای این بیماران باید سریعاً تنفس مصنوعی شروع شود. اگر بیمار فاقد نبض است، باید ماساژ قلبی نیز شروع شود. پادزهر مسمومیت به نام نالوکسان شناخته می‌شود که با تجویز وریدی آن تمامی علائم بیمار برمی‌گردد. تجویز این دارو باید توسط پرسنل درمانی و ترجیحاً در بیمارستان انجام شود.

چند توصیه

- بیماران نباید سرخود اقدام به افزودن میزان داروی مصرفی کنند.
- به دلیل خواب آلودگی باید از انجام فعالیت‌هایی که نیاز به هوشیاری بالا دارند یا خطرناک همچون رانندگی، کار با وسایل برش صنعتی و... اجتناب شود.
- به دلیل افت در فشارخون بیماران در حین تغییر وضعیت، باید برای تغییر در وضعیت از حالت خوابیده، ابتدا نشسته و پس از مکث برای دقایقی، سپس به آرامی بایستند.
- از مصرف داروهایی که هوشیاری فرد را کاهش می‌دهد همچون داروهای خواب‌آور اجتناب کرد.
- مصرف متادون توسط کودکان بسیار خطرناک و کشنده است. لذا از انتقال شربت متادون به سایر ظروف مانند بطری آب، نوشابه، جای شربت‌های دیگر... و قرار دادن آن در یخچال و محل دسترسی سایر افراد خانواده به ویژه کودکان اکیداً خودداری نموده و یا با برجسب مشخص از سایر داروها جدا شود.
نخ:

بکرفه‌آزیات: Medseape.com

بکرفه‌آزیات: Drugs.com

WWW.Fdo.iums.ac.ir

بازوی سلامتی و تندرستی

مسمومیت با متادون :

متادون از دسته داروهای مخدر مصنوعی است که برای تسکین دردهای شدید و علائم ترک در افراد وابسته به مواد مخدر استفاده میشود. جذب این دارو از دهان شروع شده و در کبد متابولیزه می شود. تاثیر متادون از راه دهان یک ساعت پس از مصرف آغاز می شود و طی یک الی دو ساعت به حداکثر خود می رسد. این دارو می تواند حداقل تا 36 ساعت در خون فرد باقی بماند.

عوارض جانبی متادون :

در دوزهای معمول عوارض جانبی رایج شامل تهوع، استفراغ، گرگرفتگی، یبوست، گیجی، خواب آلودگی می باشند. عوارض کمتر رایج می توانند به صورت افت فشار خون وضعیتی، افزایش ضربان قلب، لرز، تعریق، اختلال در بینایی، توهم و احتباس ادرار بروز نمایند. هم چنین افرادی که به مدت طولانی از این دارو استفاده می کنند ممکن است نسبت به اثرات آن مقاومت پیدا کنند.

الکل ماده ای است که فعالیت سیستم عصبی را تضعیف می کند. اگر فردی بعد از مصرف الکل از تریاک یا مواد شبه تریاک استفاده کند که آنها هم تضعیف کننده سیستم عصبی هستند می تواند بسیار خطرناک عمل کند و اثر این دو روی هم جمع می شود و باعث تشدید مسمومیت خواهد شد.

موارد منع مصرف :

در افراد با اختلالات تنفسی و بیماری انسداد مجاری تنفسی، در افراد معتاد به الکل و مبتلا به سرعت و افرادی که دچار ضربه های مغزی شده اند و هم چنین در افرادی که به متادون حساس می باشند منع مصرف وجود دارد. متادون در بیماران با مشکل قلب و بیماری های شدید کلیوی یا کبدی باید با احتیاط استفاده شود. مصرف در بارداری و شیردهی

مصرف در بارداری و شیر دهی :

به دلیل ایجاد وابستگی و سندرم محرومیت پس از تولید نوزاد یا پس از قطع شیردهی، مصرف متادون در دوران شیرده مجاز نمی باشد ولی در صورتی که مادر اعتیاد به مواد مخدر داشته باشد متادون بهترین جایگزین مواد مخدر برای اعتیاد است.

علائم مسمومیت:

افرادی که مصرف مقادیر بالای از دارو را دارند ممکن است با اختلال در وضعیت تنفس، شلی عضلات، پوست خیس، سیاه شدن لب ها و پوست و خواب آلودگی بیش از حد مواجه شوند. توهم، هذیان و پرخاشگری، کم خوابی بالا رفتن نبض و فشار خون، خونریزی های ناگهانی مغز، پاره شدن عروق حیاتی بدن، درد شدید قفسه سینه و یا سکت قلبی

مغز اعضای مهمی مانند قلب و تنفس را هم کنترل می کند پس آسیب به مغز می تواند در عملکرد قلب و تنفس اختلال ایجاد کند. ضربان قلب و نبض آنقدر کاهش می یابد تا جایی که کاملاً از فعالیت بیفتند و منجر به مرگ فرد شود.

علائم مسمومیت در کودکان :

علائم تهوع، استفراغ و درد سینه نشانه های مسمومیت ظاهر شده و با اختلالات تنفسی و افزایش یا کاهش ضربان قلب تداوم یافته و در اثر عدم انجام اقدامات درمان منجر به مرگ می گردد.

اقدامات پیشگیرانه جهت جلوگیری از بروز مسمومیت :

از نگهداری دارو حتی در مقادیر کم در شیشه های غیر دارویی، آب معدنی، نوشابه، شیشه های دارویی دیگر و... اکیداً خودداری شود.

- در صورت امکان در مراکز درمان سوء مصرف مواد داروی مورد نیاز به صورت روزانه تحویل داده شود.

- الصاق برچسب رنگ و مشخص با درج مشخصات کامل (نام فرآورده - توضیحات لازم، نحوه مصرف و .... و هشدارها و توصیه های نحوه نگهداری دارو الزامی می باشد

- ارائه آموزش شفاهی و توضیحات کامل به بیمار و بستگان وی در هر بار مراجعه و توزیع پمفلت و تراکت های حاوی مطالب آموزشی (شامل کلیه توصیه های نگهداری دارو، عوارض جانبی، هشدارها، علائم مسمومیت و اقدامات اولیه درمان در صدر اولویت های الزامی قرار گیرد.

- در شروع درمان و نیز در طول دوره مصرف دارو علائم مسمومیت با متادون برای بستگان وی توضیح داده شود (اختلال هوشیاری - اختلال تنفس - تغییرات نبض - اختلالات گوارش مثل تهوع و استفراغ و نیز سفتی و تکان های عضلانی و ...

- در هر دوره مراجعه بیمار علائم مسمومیت برای وی مرور گردد که در صورت بروز این علائم در بیمار یا بستگان وی حتماً به اورژانس مراجعه نمایند.